

Дріт колючий свистів, і бряжчало залізо.
Ойкнув хтось і осів. Захлинувся. Затих.
Ворон, косо злетівши, крилом перерізав
Сіру пряжу сльоти.

Дощ ущух. І проглянуло сонце червоне,
Зачепившись за бік заводської труби...
А в калюжі стояла босоніж колона —
Вісімсот арештантів... Чотири доби...

Ось у браму пройшов комендант клишоногий
І, ламаючи злістю свій жаб'ячий рот,
Майже збіг на поміст. Запитав у них строго:
— Що! Тепер уже згодні ви йти на завод!!

Перший зліва в ряду право мав говорити
(Тільки він. Більш ніхто. Наказав комітет!).
Перший зліва в ряду починав тільки жити,
Але твердо ступив він три кроки вперед...

Перший зліва в ряду не повернеться знову
Ні в шеренгу свою, ні на рідний поріг.
Перший зліва в ряду лаконічно промовив:
— Жоден з нас не підніме руки на своїх!

...Знову зливи осінньої сіра попона
Нап'яла над землею дірявий намет,
А в калюжі стояла босоніж колона,
Тільки коротко десь прострочив кулемет.

Комендант закурив. Рудочубий вгодований наці.
За свавільців взялися кати видатні...

Перший зліва в ряду після трьох децимації!
Вирвав з горла сухого нескорене: «Ні!»

...В'язні з страху давно розучились дрижати,
Не любили гадать про наступну біду,
Кожен «Ні!» прохрипить, як прийдеться стояти
Першим. Зліва. В ряду.

Потім люто гарчали тугі автомати,
І калюжа іржавою стала за мить,
Тільки пізно вночі з кров'яної загати
Виповз Перший в ряду, щоб боротись і жить!

Чорна куля пройшла понад серцем у нього,
І промінчик життя в нім, як сон, не зів'яв...
Вся ця розповідь — правда, жахлива і строга,
І на кожному слові... кров засохла... моя...

1959

Текст наводимо по книзі [Антологія української поезії](#) (том 6). Українська Радянська поезія. Твори поетів, які ввійшли в літературу після 1958 р. — Київ, видавництво художньої літератури «Дніпро», 1986.